

Cihangir (İstanbul) Senti Tarihi Binaları Envanter Çalışması 2005

Burcu ÖZGÜVEN*/ Burcu PEHLİVANOĞLU ** / Aslı AKYILDIZ***

ANAHTAR SÖZCÜKLER / KEYWORDS

Cihangir, Beyoğlu, Neoklasik üslup, Art Deco üslubu, apartman mimarisi, Pervititch planları.

Cihangir, Beyoğlu, neo-classical style, art deco style, apartment block architecture, Pervititch maps.

ÖZET/ SUMMARY

Bizans ve Osmanlı devirlerinde Cihangir yerleşmesi Tophane, Fındıklı, Kabataş, Ayaspaşa ve Taksim ile birlikte anılan bir mahalleydi. Yerleşim alanlarının 17. yüzyıldan itibaren geliştiği gözlenen Cihangir’de, dönemin gravürleri incelendiğinde, Tophane’nin tepelerine doğru giderek gelişen bir mahalle dokusu görülmektedir. 19. yüzyılın ortalarından itibaren Pera ve Galata’nın yanı sıra Cihangir’de de apartman dokusu yer almaya başlamıştır. Çok katlı yığma binalarda gayri Müslim ve Levanten ahalî otururken, geleneksel ahşap evlerde daha çok Müslüman ahalinin yerleşik olduğu anlaşılmaktadır. Çıkan yangınlar sonucunda semtte modernleşmeye gidilmiş ve ahşap binalar yerine kargir binalara ağırlık verilmiştir. Bu kargir binalarda ağırlıklı olarak tuğla ve yığma yapı tekniği kullanılmıştır. 19. yüzyılda binalara Neoklasik üslup hâkimken, özellikle 1925’lerden sonra Art Deco ve erken modernizm görülür. Pek çok binada kat sayısı, genel görünüm ve cephe kompozisyonu bakımından ortak özellikler saptanmaktadır. Bu nedenle bir cephe tipolojisinden söz etmek mümkündür. 1930’lardan sonra sokak dokusunda da yer yer değişimler tespit edilmiştir.

During the Byzantine and the Ottoman periods Cihangir was a settlement area close to the districts Tophane, Fındıklı, Kabataş, Ayaspaşa and Taksim. Beginning with the seventeenth century there appeared settlement areas in Cihangir. Contemporary engravings display a housing pattern which climb towards the upper part of Tophane. In the mid-nineteenth century there existed a neighborhood area in Cihangir, whereas also in Pera and Galata. The multi storey apartment blocks were inhabited by the non-muslim and levantin people, turkish inhabitants usually preferred the traditional wooden houses. Catastrophic fires brought modernization in the area when the blocks made from stone and brick replaced the traditional houses. In the nineteenth century the neoclassical style dominated Cihangir, however after 1925’s the style turned to be Art deco and early modernism. There are common characteristics among the buildings from the point of floor numbers, general features and façade composition. Therefore there appear a façade typology, as a result. After 1930’s one can point out the shift at the street pattern.

* Doç. Dr. Burcu ÖZGÜVEN (Proje Yürütücüsü)/ İstanbul Aydın Üniversitesi, İSTANBUL

** İç Mimar Burcu PEHLİVANOĞLU (Proje Yürütücü Yardımcısı)/ İSTANBUL

*** Dr. Aslı AKYILDIZ (Proje Yürütücü Yardımcısı)/ Maltepe Üniversitesi, İSTANBUL

GİRİŞ

Cihangir semti tarihi binaları envanter çalışmasının başlamasına, Beykent Üniversitesi'nin Taksim yerleşkesinin bölgedeki yapılaşma ile ilgili çalışmaları vesile olmuştur.

Cihangir semti yer yer Beyoğlu Belediyesi ve çeşitli gönüllü oluşumların ilgi alanına girmiş olsa da semtin binalarına ve stilistik özelliklerine dair bütüncül bir araştırmanın bulunmadığı gözlenmiştir.

Cihangir bölgesi Bizans ve Osmanlı'dan bu yana İstanbul kent tarihinde yer almış bir yerleşim bölgesidir. Adını, Kanuni Sultan Süleyman'ın genç yaşta ölen oğlu Cihangir adına Mimar Sinan'a yaptırdığı camiden aldığı sanılır. Haliç ve Boğaziçi'ne hâkim manzarası ile 19. yüzyıl İstanbul'unun gözde yerleşim bölgelerinden olmuştur. Burada özellikle 1880'li yıllardan itibaren Haliç'in Galata yakasına ve daha da ileriye, Şişli yönüne doğru yerleşimin teşvik edildiği konut bölgeleri yer alır. Galata, ticaret, bankacılık, denizcilik gibi sektörlerle iç içe bulunurken, Cihangir ağırlıklı olarak konut dokusuyla öne çıkar.

Dokuyu oluşturan başlıca yapılar gayri Müslim ve Levanten mimarlar tarafından tasarlanan ve inşa edilen Avrupalı apartmanlardır. Yer yer dört-beş katlı ve yığma kargir sistemle inşa edilmiş bu yapılar 1880-1930 arası döneminin özelliklerini yansıtmaktadırlar. Cihangir apartmanları, sadece inşa tekniği bakımından değil, üslubu ve mimari bütünü oluşturan öğeleri bakımından da İstanbul'un ilk çok katlı bina dokusu içinde özel bir yere sahiptir. Burada Art Nouveau, Art Deco ve Neoklasik gibi üslupları barındıran pek çok binaya rastlamak mümkündür. Bu nedenle, Cihangir gerek İstanbul'un çok katlı doku ve kültürünü yansıtmak, gerekse 19. yüzyıl sonu, 20. yüzyıl başı binalarının üslup ve mimari özelliklerinin ön plana çıkması bakımından gerekli bir araştırma konusudur.

ÇALIŞMA YÖNTEMİ VE AYRINTILI ANLATIM

YÖNTEM

Cihangir gerek tarihi bakımdan, gerekse demografik açıdan İstanbul'un özgün yerleşim alanlarından biridir. Galata ve Tophane'deki ticaret alanlarına bitişik oluşu, Pera'daki elçiliklerle ve Frenk kültürüyle içiçeliği, Taksim Kışlası ve Harbiye gibi askeri alanlara komşuluğu, Dolmabahçe, Beşiktaş'taki saraylara ait bölgeye yakınlığı Cihangir'i 19. yüzyılda kozmopolit ve kendine özgü bir dünya haline getirir. Galata ve Pera'nın yanı sıra Cihangir'de de Batılı tarzda bir yaşam kültürü gelişmiş ve burada da apartman dokusu 19. yüzyılın ikinci yarısında itibaren yaygınlık kazanmıştır.

Apartmentlaşmanın artışı bölgeye olan talebi arttırmış, Cihangir Müslüman ve Hıristiyan seçkinlerin tercih ettiği semtlerden biri olmuştur. Buradaki temel değişim 1926 yangınından sonra ortaya çıkmış-

tır. Yangından zarar gören ahşap yapıların yerine 1930'larda yeni apartmanlar inşa edilir ve bölgenin bina dokusu yoğun bir görünüm alır. Bu dönemdeki benzer müdahaleler Ayaspaşa, Gümüşsuyu, Talimhane bölgelerinde de uygulanır. Taksim Kışlasının yıkılması, İnönü Gezisinin oluşturulması, Ayaspaşa ve Taksim meydanına bakan arazilerde yer yer korunmuş Müslüman mezarlık alanının yapılaşmaya açılması bölgenin kadastrounda değişikliğe neden olmuştur.

Beyoğlu Belediyesinin 1930'lu ve 1940'lı yıllardaki parselasyon çalışmaları bugünkü Cihangir'in halihazırdaki durumunda gözlenmektedir. 1926 Pervititch planları (Ersoy ve Anadol 2001: 102, 105, 109) ile günümüz kadastro paftası karşılaştırıldığında bazı yeni açılan sokaklar, ada parsellerde bazı değişimler ve sokak, apartman isimlerinde Türkçeleştirmeler dikkati çeker. Bu nedenle, TÜBA-TÜKSEK Türkiye Kültür Envanteri Projesi kapsamında Cihangir semtinde yaptığımız kentsel kültür varlıkları envanter çalışmasının temelini sokaklar ve apartmanlar oluşturmuştur.

Binaların, yaptığımız arazi çalışması sonucunda elde ettiğimiz envanter bilgilerini, projenin merkezi veritabanı Kültür-Kitap'ın formatında kaydedebilmek amacıyla TÜBA-TÜKSEK proje yönetimi tarafından geliştirilen arazi envanter kayıt formlarını kullandık. Bu envanter formları, proje koordinatörü ve yardımcıları tarafından hazırlanmış, binaların halihazırdaki durumları gözlenmiş ve üslupları açısından da sonuçlara ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak binaların bugünkü durumları dijital fotoğraflarla saptanmıştır. Fotoğrafların önemli bir kısmı Beykent Üniversitesi Mimarlık ve İç Mimarlık Bölümleri öğrencilerinin oluşturduğu bir grup tarafından çekilmiştir. Böylece üniversitede okuyan mimar ve iç mimar adaylarının hem yaşanan çevreye duyarlılığının, hem de envanter projelerinde deneyimlerinin artması hedeflenmiştir.

AYRINTILI ANLATIM

Yazılı kaynaklarda bölgenin tarihi, mimari ve diğer özellikleri

Çalışmanın başlangıcında, halihazırdaki durumun tespitine ilaveten semtin tarihi özelliklerini ortaya koyan yazılı kaynak ve betimlemelerin araştırılmasına da zaman ayrılmıştır. Bu yazılı kaynak ve betimlemeler, kent planlarının yanı sıra 17. yüzyıldan itibaren ve özellikle 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın başlarında yaşamış olan görgü şahitlerinin gözlemlerine dayanan tespitlerdir. Bunlar arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı, sokak ve apartmanları gösteren şehir planı özellikle yararlı olmuştur. Ayrıca, İstanbul Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun Cihangir semtindeki tescilli binaları gösteren 1/1000 ölçekli planı, her ne kadar alınan kopyanın üzerindeki yazılar kolayca okunamasa da,

ada-parcel numalarını içermesi ve bina tescilindeki tespitleri göstermesi bakımından projenin temel kaynaklarından biri haline gelmiştir.

Yararlandığımız bir diğer plan ise 1926'da topograf mühendis Jacques Pervititch tarafından sigorta şirketleri için hazırlanan ve dönemin ada-parcel dokusunu gösteren kadastro temelli kent planlarıdır (Ersoy ve Anadol 2001). Bu haritalar sayesinde hem topografik bazı ayrıntılar, hem de binaların o dönemdeki durumlarından özgün isimlerine, kullanılan çatı malzemelerinden kat yüksekliğine dek pek çok bilgiye ulaşılmıştır. Bunların dışında tarihi verileri içeren pek çok minyatür ve gravür mevcuttur. Bu çizimler 16. yüzyıldan itibaren semtin Cihangir Camii çevresinde oluşan dokusunu simgesel verilerle de olsa ortaya koyarlar. Bu minyatür ve gravürler Topkapı Sarayı Müzesi arşivleri içinde yer almakta ve zaman zaman çeşitli kitaplarda tıpkıbasım olarak yayımlanmaktadır.¹ Ancak bizim envanter projemizin sınırları genel mimari ve stillistik gözlemlere dayandığından bütün bu kaynakların yardımıyla Cihangir'deki binaların özgün durumlarına ilişkin olarak yapılacak ayrıntılı bir veri çalışması başka bir projenin konusu olmalıdır.

17. yüzyıldan itibaren Cihangir'i betimleyen kaynaklar arasında ilk olarak Evliya Çelebi göze çarpar. Osmanlı İmparatorluğunun kapladığı toprakları hatta yabancı ülkeleri de inceleyip gözlemlerini ansiklopedik *Seyahatname'sine* katan Evliya Çelebi dönemi için benzersizdir. Bugün Balkanlar'dan Ortadoğu'ya pek çok ülkedeki kent tarihi araştırmacıları için *Seyahatname* başucu kaynaklarının başında gelir. Cihangir'den kısaca söz eden Evliya Çelebi, Cihangir Camii çevresindeki doku ile Tophane sırtlarında gelişen semt hakkında özgün bilgiler aktarır (Evliya Çelebi 1984: 339). İstanbul'un çeşitli kentsel yönlerini anlatan 18. ve 19. yüzyıl gözlemcileri de bölgedeki doku değişimini ve özelliklerine kitaplarında yer vermiştir (Dethier 1993; Kömürciyan 1988: 39, 251-252; Hovhannesyan 1997; 43).

Yerleşmenin tarihsel gelişimi

Bizans ve Osmanlı devirlerinde Cihangir yerleşmesi Tophane, Fındıklı, Kabataş, Ayazpaşa ve Taksim ile birlikte anılan bir mahalleydi. Bu dönemden önceki yerleşime dair 19. yy'da Anton Dethier (Dethier 1993: 77) şöyle der: "Tophane'de, Fındıklı kıyısında ya da Kabataş'ın Diplokion'unda oturan eski Hellenlere Diplokionitler denirdi. Diplokionitler buralardan ayrılmak ve Beşiktaş'a taşınmak zorunda kaldılar..." Bizans devrinde Cihangir'i denize bağlayan kıyılara "Krión Metopon" (fronton oğlağı) adı verilirdi (Dethier 1993: 78). Evliya Çelebi de Cihangir Camii yerinde pagan dönemine ait Alexandra adlı bir kilisenin bulunduğunu not eder. Osmanlı devrinde top dökümhanesi olan Tophane'nin kurulmasıyla Tophane, Galata surlarının dışında bir alan olarak dikti çekmiştir.

En eski Osmanlı minyatürlerinden Matrakçı Nasuh ve Nakkaş Osman (Hünernâme) haritalarında Galata'nın dışında bulunan mahalleler arasında Tophane de gösterilmiştir. *Hünernâme*'de Tophane'nin yukarıdaki dik tepelerde bulunan ahşap çatılı caminin Cihangir Camii olması muhtemeldir (*Yüzyıllar Boyunca Venedik* 1995: 23, res. 5). Cami ilk olarak Kanunî'nin oğlu Cihangir için (1559) Mimar Sinan tarafından inşa edilmiştir (Kuran 1986). Mahallede kurulan çeşitli tekkeler ve çeşmeler dikkate alındığında Cihangir'de yerleşim alanlarının 17. yüzyıldan itibaren geliştiği gözlenir (*İstanbul Ansiklopedisi* 1994: 236).

Seyahatname'sini 1660'larda kaleme alan Evliya Çelebi, Tophane'den Cihangir Camii'ne uzanan sırtın dikliğine dikkat çeker. Camiiyi kubbeli ve kurşun örtülü olarak tarif ettiğinden ahşap çatılı özgün Mimar Sinan yapısının değişerek kubbeli bir camiye dönüştüğü anlaşılmaktadır. 1660'larda Tophane'nin, yalılarla bezenmiş kalabalık bir yer olduğunu belirten Evliya Çelebi, Cihangir Camii'nin tekkesinin fakirinin çok olduğunu ekler. Evliya Çelebi'nin ve dönemin görgü şahitlerinin beyanlarına bakarsak Tophane'nin deniz kıyısında ticari ve askeri bakımdan canlı bir yerleşim olduğu, çevrede zanaatçılara ait dükkanların bulunduğu, Cihangir'in ise Tophane'nin yerleşiminin teşvik edildiği dış mahallesi olduğu anlaşılmaktadır. Evliya'dan kısa bir süre sonra İstanbul'a dair eserler yazan Eremya Çelebi Kömürciyan (Kömürciyan 1988: 39) bölgeyi şöyle tarif eder: "Çavuşbaşı İskelesini geride bırakalım. Karşımızda, 'topçubaşı'nın oturduğu 'Topçular odaları' vardır. Kayıgımıza yol verip Salıpazarı'nın önünden geçelim. Bu mahalle, caminin adı ile Mehmed Ağa tesmiye edilir. Cihangir tepesine kadar olan ev ve diğer binalara bak. Tepeye ikiyüz basamakla çıkılır. Hünkâr Sultan Süleyman çok sevdiği Cihangir adlı oğlunu buraya defnettirmiş ve onun adına bu camii yaptırmıştır. Caminin etrafında, dairevi bir mevkide aynı adla binalar yapılmış, cenuba nazır yüksek tepe de 'Cihangir yokuşu' tesmiye edilmiştir."

Dönemin gravürleri incelendiğinde 1662 tarihli Thomas Artus gravürü Cihangir Camii çevresinde bir mahalle olduğunu göstermektedir. 1701 tarihli bir İstanbul görünümünde Tophane'nin tepelerinde giderek gelişen bir mahalle dokusu görülmektedir (*Yüzyıllar Boyunca Venedik* 1995: 25). Bize 18. yüzyıl sonlarına dair bilgiler aktaran bir başka yazar Hovhannesyan (Hovhannesyan 1997: 43), Cihangir'e çıkan dik yokuşun 240 basamaklı bir merdiven olduğunu, buradaki evlerin güneyden Propontis'e (Marmara Denizi) nazır olduğunu belirtir.

19. yüzyıla gelindiğinde Cihangir dokusunun büyük ölçüde değiştiği görülür. 19. yüzyılın yarısından itibaren Pera'da ve Galata'da apartman dokusu yer almaya başlarken, aynı durum Cihangir'de de ortaya çıkar. Çok katlı yığma binalarda gayri Müslim ve Frenk ahali meskünken, geleneksel ahşap evlerde daha çok Müslüman ahalinin yerleşik olduğu anla-

şılmaktadır. Taksim'deki Taksim Kışlası ve çevresinden sonra Tophane-i Amire'ye inen sırtta konumlanan Cihangir'de modern mahalle dokusu gelişmiş ve Sıraselviler Caddesi boyunca Taksim'den Tophane'ye doğru bir eksen oluşmuştur (Colonas 2005: 69; *Istanbul Ansiklopedisi* 1994: 430-431).

Ayaspaşa sırtlarına dayanan sınıra dek Cihangir semti, Müslüman ve gayrimüslim vatandaşların karışık olarak oturduğu bir mahalle olarak dikkati çeker. Zaman zaman çıkan yangınlar semtin dokusunda modernleşmeye doğru bir yönelme yaratmıştır. Böylece semtte ahşap binaların yerine 20. yy başlarından itibaren kargir binalara ağırlık verilmiştir. Bu kargir binalar dönemin yapı tekniğine uygun şekilde yapılmış, ağırlıklı olarak tuğla ve yığma yapım tekniği kullanılmıştır (Colonas 2005: 69-70).

Yukarıda belirtildiği gibi, Cihangir semtinde 1926-1945 arasındaki dönemde yapılaşmayı en iyi gösteren kaynaklardan biri Pervititch planlarıdır. Burada o dönem ile günümüz arasında çarpıcı farklılıklar dikkati çeker ve 1920'lerdeki dokuyla günümüzü karşılaştırmak bakımından ilginç sonuçlar sunar; pek çok anıtın özgün yerleşim planlarını vererek yapılar hakkında bilgi sağlar.

Bugün Taksim Meydanında Atatürk Kültür Merkezi'nin (AKM) bulunduğu alan ile Vakıfbank'ın yer aldığı arsanın mezarlık oluşu, Taksim Kışlasının tam yeri, Dolmabahçe Kışlası, Gazhane yolu, çıkmaz sokaklar, Alman Konsolosluğunun arka tarafı, Tophane'nin üst tarafındaki sokaklar ve daha nice alanların önceki durumları ortaya konulmuştur. 1920'li yıllarda Alman Hastanesinin Amerikan Hastanesi olarak kullanıldığı, bugünkü Cihangir Caddesinin sonundaki ahşap konağın 1926'larda Japon konsolosluğu olduğu², pek çok apartmanın Rum ailelerin isimlerini taşıdığı, Sıraselviler Caddesinde bahçeli konakların bulunuşu ve buna benzer pek çok ayrıntı Pervititch planlarında yer alır.

Pervititch planları ile karşılaştırıldığında yüzyıl başları ile günümüz arasındaki farklılıkları şöyle özetlemek mümkün:

1. Bazı yapı adaları tamamen boştur ve yer yer üzerlerinde "yıkılmıştır" ibaresi yer alır. Bugün bu yapı adaları binalarla kaplıdır. Özellikle Güneşli ve Oba sokaklarda çarpıcı değişimler görülmektedir.
2. Bazı sokak isimleri bugünkünden farklıdır.
3. Sokak-ada ilişkisi ve ada dokusu bugünküne göre farklılıklar gösterir. Örneğin 20. yüzyılın başındaki tek veya iki katlı binaların hatta konakların yerini apartman dokusu almıştır.
4. Pervititch planlarında ahşap yapılar Tophane ve Salıpazarı'nın yukarı kısımları ile Gümüşsuyu bölgesinde yoğun olarak yer alır. Bugün Rifki Efendi Sokağı ve Gümüşsuyu'na yakın Ufak Sokak gibi bazı ender sokaklar dışında ahşap yapılara rastlamak olası değildir.

5. Diğer yandan Cihangir'de Sormagir olarak işaretlenen bölgenin kuzeyi ile Tophane sırtları arasında kalan bölgede ahşap yapıların hemen hemen hiç kalmamış olması buradaki dokunun yangın sonucu bozulduğuna işaret eder.

6. Böylece yangın bölgesindeki yapılaşmanın 1930-1940'lı yıllara ait olduğu anlaşılmaktadır. Bundan da halihazır planları sokak dokusunun yeniden düzenlendiği, sokak isimlerinin değiştirildiği ve kadastral dokunun gözden geçirildiği sonucu ortaya çıkar.

7. Sıraselviler Caddesi ile buna bitişik sokaklarda bulunan pek çok binanın isimlerinin de değiştirildiği gözlenir. 1926'larda ağırlıklı Rum-Levanten isimli olan apartmanlar bugün Türkçe isimler taşımaktadır. Bu da binaların kimler tarafından yaptırıldığı bilgisinin çoğunlukla üstünü kapatmaktadır. Örneğin Sıraselviler Caddesine açılan Hocaşade Sokağında bulunan, özgün adı Mavrocordato (yeni adı Ergül) olan apartmanı, 19. yüzyılın ünlü Mavrocordato ailesi tarafından inşa edilmiştir.³

Geleneksel kent dokusunun özellikleri

Cihangir semtinde göze çarpan tarihi veriler ışığında yapılan envanter çalışmasında mimari, stilistik ve yapısal bakımlardan aşağıdaki sonuçlara varılmaktadır.

Yaptığımız envanter çalışmasında, binaların cephe, plan, taşıyıcı yapı gibi mimari özellikleri ve konumu açısından karakteristik olanları dikkate alınmıştır.

Plan özellikleri

Apartmentların planları 19. yüzyıl sonundan itibaren ve 20. yüzyılda ortaya çıkan işlevler, yapısal karakteristik sonucu ortaya çıkmıştır: Ortak mekânlar olarak oturma odası, mutfak ve banyonun yanı sıra odalardaki farklılaşma İstanbul ailesinin değişen gereksinimlerini yansıtmaktadır (Duben ve Behar 1998). Ancak cephe biçimlenmesinden ve kent planlarındaki bilgilerden hareketle, yapı planlarının kendi içinde çeşitlilik gösterdiği anlaşılmaktadır. Cihangir'deki konut dokusunu oluşturan binaların önemli bir kısmı apartmandır (153 adet), ayrıca iki katlı yığma müstakil konutlar (12 adet) ve iki de konak bulunmaktadır. Hem konut, hem de dükkân olarak kullanılan 2 yapının yanı sıra biri depo olmak üzere 6 adet bina işyeri olarak kullanılmaktadır.

Apartmentların cephelerine dayanarak planlar hakkında şu sonuçlara varılabilir: Tek veya iki kanatlı bitişik nizam yapılarda girişin karşısında bulunan merdiven kovası binayı simetrik iki bölüme ayırır. Karşılıklı yerleşmiş bu dairelerde oturma odası ve yemek odası gibi ailenin topluca kullanımına açık bölümler cepheye konumlanmıştır. Cephe hareketliliğinin izin verdiği ölçüde yığma binalarda küçük bir Fransız balkonu (env. no: F21.B10.26); örneğin F21.B10.38 envanter numaralı yapıda olduğu gibi köşelere ya da F21.B10.100 envanter numaralı yapıda olduğu gi-

bi kanatların ortasına yerleşmiş ufak bir çıkma balkon düşünülmüştür. Erken Modernizmin betonarme binalarında ise plan, doğal olarak, daha serbest biçimde gelişmiştir.

19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başının konfor koşulları gözönüne alındığında servis mekânlarının yetersizliği dikkati çeker. Mutfaklar çoğunlukla arka avluya bakan, 4-5 metre karelik dar ve elverişsiz mekânlardır; özgün durumunda buzdolabı, bulaşık makinesi gibi modern gereçleri alamaz. Ayrıca yemek hazırlama koşullarını kolaylaştıran tezgâh altı ve üstü dolaplar, modüler gereçlere uygunluk, havalandırma koşulları gibi işlevler gerektiren mekân tasarımları o dönemde henüz oluşmamıştır. Bu nedenle günümüzde ağırlıklı olarak çekirdek ailelerin veya bireylerin yerleşik olduğu evlerde, konfor koşullarına uydurmak amacıyla apartman dairelerinin içi müdahale gerektirir. Müdahale yapılmadığında buzdolabı dairenin girişine veya oturma odasına yerleşmekte, kısıtlı alanlı ve loş mutfak içinde yemek hazırlanmakta, bulaşık makinesi veya fırına yer kalmamaktadır. Benzer bir durum banyoda da geçerlidir. Banyolar çoğunlukla çamaşır makinesi düşünülmeden yapılmış; bu da sonradan mekâna müdahaleyi zorunlu kılmıştır.

Diğer yandan 3 metre ve daha yüksek tavanlı odalardan oluşan iç mekânlar, pencereleri dar olmasına karşın belirli bir ferahlık duygusunu da getirir. Yatak odalarının arka cepheye, çoğunlukla yapı adasındaki binaların oluşturduğu iç boşluğa bakmaları bu odaların da güneş ve temiz hava alma koşullarından daha az yararlandığını gösterir. Binaların cepheleri ne kadar bakımlıysa sokaktan geçenlerin görmediği arka cepheler o denli bakımsızdır. Atık malzemeler genellikle ya bu orta boşluğa ya da dairelerin kullanılmayan arka bölümlerine yığılmıştır. Ayrıca modern dairelerde artık kullanılmayan, ancak yine de dar koşullarda ardıye işlevini yüklenen ufak, hizmetçi odaları bulunmaktadır. Işık ve hava almayan bu odalar zaman zaman "sandık odası" olarak da kullanılır ve işe yaramayan eşyayı barındırır.

Çift kapılı apartman dairelerinde, kapılardan biri yine asıl giriş, diğeri hizmet girişi olarak kullanılır. Hizmet kapısı mutfak bölümüyle ilişkilendirilir. Büyük dairelerin iç mekânlardaki oturma bölümleri çoğu zaman birbirine geçişli olarak konumlanmıştır. 19. yüzyılda inşa edilen yapılarda ise içiçe geçmiş birçok odanın salona açıldığı gözlenmektedir. 20. yüzyıl yapılarında ise uzun, karanlık bir koridorun ortak mekânlarla yatak odalarını birbirinden kesin olarak ayırdığı gözlenir. Plan kurguları hakkında daha ayrıntılı bir araştırma için Cihangir apartmanlarının planları incelenmelidir.

Kat yüksekliği ve nizam

Cihangir'de binaların çoğunluğunu apartmanlar oluşturmaktadır. Başlangıçta iki ve daha fazla katlı olarak yapılmış bu apartmanlara, daha sonra eklenen

katlar binaların düşey etkisini güçlendirmiş, aynı zamanda semtin genel dokusunu etkilemiş, yoğunlaşmaya yol açmıştır. İncelediğimiz 176 binadan 163'ü yapı adası içerisinde bitişik olarak konumlanmıştır; 42'si köşelerde yer alır ve ender iki örnek de ayrıık olarak yerleşmiştir. Binaların 24'ü iki katlı, geri kalanı çok katlı olarak tespit edilmiştir.

İki katlı yığma binaların önemli bir kısmı belirli bir üsluba dahil değildir. Ancak dört-beş katlı olanlar (üzerlerine birer kat ilaveyle) genellikle Art Deco veya Neoklasik üsluba dahil edilmişlerdir.

Binalar 1926 sonrası kent planlarında görüldüğü üzere, kimi sokaklarda yeniden oluşturulan parselasyona göre konumlandırılmıştır. Genelde bitişik nizam binalar yapı adalarının çevresinde yer alarak iç boşluklar oluşturmaktadır. Böylece dairelerin arka taraftaki yapı adası boşluğundan ışık alması sağlanmıştır. Buna karşın iç bahçe oluşturmaları beklenen boşluklar daha çok binaların depo vs. gibi uzantılarının derme çatma yapıldığı veya hurda tipi atıkların bekletiltiği yerler haline dönüşmüştür. Bazı durumlarda otopark sorunu nedeniyle bu ara boşluklarda otomobillerin de park ettiği görülmektedir.

Cephe özellikleri

Apartment cephelerinde yer yer birbirine benzer unsurlar görülmektedir. Cephe bölümlenmesi üsluplara göre adeta standart bölümlerden oluşmuştur. Kapı kemerli ve vurguludur. Üzerindeki çıkma katların karakteristiğini yansıtır. Binaların yığma oluşu nedeniyle çıkmalara 80 cm civarında taşabilir.

Cephelerde görülen dekoratif özellikler parapetlerde (korkuluklarda), bina köşelerinde, alınlıklarda yoğunlaşmıştır. Bu özellikler üsluplara bağlı olarak değişkenlik gösterir. En yaygın üsluplar olan Art Deco ile Neoklasik basitleştirilmiş formlar kullanır ve bunlar Cihangir'de pek çok binada tekrarlanır.

Yığma apartmanlarda cephe bölümlenmesi genellikle çıkma ve kanattan oluşur. Bu bölümlenmeler EK 2'de sınıflandırılmış olarak gösterilmiştir.

Üslupsal özellikler

Binalarda cephe, giriş, saçak, cumba veya kornişlerinde yer alan üslupsal özellikler dikkat çekicidir. Bu özellikler hem binanın yapıldığı döneme ilişkin bilgi vermekte, hem de süsleme programındaki özeni yansıtmaktadır. Cihangir binalarında süsleme örneklerine göre altı üslup aşağıda belirlenmiştir:

Neoklasik üslup ve ayrıntılar

19. yüzyıl sonlarıyla 20. yüzyıl başlarına tarihlenen ve çoğunlukla Rum mimarlara atfedilen Neoklasik üsluplu apartmanlar çoğunlukla yerlerini korumuştur. Cihangir'de 176 binadan 21'i Neoklasik üsluba dahil edilmiştir (lev. 1; res. 1). Bu binalarda şu ayrıntılar dikkati çeker:

- Sütunvari kabartma (*pilastr*)
- Üçgen ve eğrisel alınlıklı pencereler, alınlık içinde kabartma motifler
- Pencere söveleri
- Kat kornişleri
- Dekoratif sütunlar ve sütun başlıkları
- Dekoratif konsollar
- Çelenk motifli kabartmalar ve levhalar
- Madalyon desenli kabartmalar

Art Nouveau üslubu ve ayrıntılar

Üslubu örnekleyen en önemli örnek F21.B10.88 envanter numaralı binadır (lev. 1: res. 6). Buradaki bitkisel motifler incelikli bir zevkin ürünüdür. Ayrıca F21.B10.59 envanter numaralı ahşap binanın terasından da bezemeye dair ayrıntılar bulunur.

Art Deco üslubu ve ayrıntılar

Art Deco üsluplu binalar Cihangir'in yeniden yapılmaya başladığı ve yeni bir ada-parcel dokusuna göre düzenlendiği 1930-1940'lı yıllarına tarihlenmektedir. Art Deco yenilenen Cihangir için yeni bir üslup olarak (*moderne*) düşünülmüş ve ısrarla tekrar edilmiştir. Bu üslup farklılığı Cihangir'in dönemsel dokusu hakkında ipucu verir. Art Deco'nun ağırlıklı kullanıldığı sokaklar Pervititch planında boş veya yıkık olarak gösterilen arsalardır. İncelenen 176 bina- dan 79'u Art Deco özellikleri sergilemektedir ki, bu yaklaşık tüm binaların yüzde ellisine yakındır (lev. 1: res. 2). Üsluba ilişkin olarak saptanan bezeme ayrıntıları şunlardır:

- Bitkisel kabartmalı süsleme levhaları
- Çizgisel kabartmalı süsleme levhaları
- Tarak desenli kabartma levhalar
- Bitkisel ve dalga desenli bezemelerin stilize ve "moderne" örnekleri
- Kapı kemerlerinde içiçe geçen dairesel kabartmalar
- Saçak ve çıkma konsollarındaki bitkisel bezemeler
- Pencere üzerlerindeki bitkisel kabartmalar
- Geometrik biçimli levha dizileri
- Fransız balkonlarındaki geometrik korkuluklar
- Fransız balkonlarının metal korkuluklarındaki geometrik motifler
- At nalı biçimli pencereler
- Eğrisel çıkmalar ve eğrisel bina köşeleri
- Sade ve katı olmayan geometrik çizgiler

Birinci Ulusal Mimarlık Akımı ve ayrıntılar

Birinci Ulusal Mimarlık Akımı üslubuna giren 5 yapı belirlenmiştir (lev. 1: res. 3). Bu yapılarda kullanılan üslupsal ayrıntılar şunlardır:

- Geniş saçak
- Alt ve üst katlarda baskın karakterli sivri kemer
- Cephe çinileri

- Çıkmanın altına işlenmiş geleneksel motifler
- Üst katta çokgen planlı ve geniş saçaklı çıkma

Modernizmin öncüleri

Bu gruba giren 10 bina belirlenmiştir. Bu binalar dekoratif özelliklerinden çok kat yüksekliği, çok geniş pencere bantları ve yalın parapetlerle dikkati çeker (lev. 1: res. 5).

Geleneksel ahşap mimari

Cihangir'de, geleneksel ahşap kaplamaları ile dikkat çeken 9 bina vardır. Ancak bu binaların yalnızca iki tanesi özgün ahşap yapılarını muhafaza etmiştir, ancak bunlar da her geçen gün özelliklerini yitirmekte- dir (lev. 1: res. 7).

Binaların yapısal özellikleri

Cihangir Sementi Tarihi Binaları Envanter Çalışmasında ele alınan binaların önemli bir kısmı yığma sistemle inşa edilmiştir. Ancak ahşap ve betonarme karkas binalara da özgünlükleri nedeniyle çalışmada yer verilmektedir.

Betonarme öncesi kullanılan yapı taşıyıcı sistemi (strüktür) yığmadır. Ahşap binaların çoğunluğu yangından zarar gördüğü için İlyas Çelebi Sokağı gibi ender birkaç sokak dışında ahşap binalara rastlamak güçtür, zaten bu binaların da giriş katları kargir olarak sağlamlaştırılmıştır.

Yığma olarak yapılanlar ise çok katlı özgün bina üzerine eklenen betonarme katlarla sağlamlaştırılmıştır.⁴ Yığma binaların yaklaşık 80 cm olan giriş katı duvarlarının kalınlığı üst katlarda giderek azaltılmıştır. Taşıyıcı özelliği kalmayan ve incelen duvarlar sayesinde yapının en üst katlarında pencere boşlukları artırılmış; böylece iç hacmin daha ışıklı ve ferah olması sağlanmıştır. Yığma binaların bazıları dönemin teknolojisine uygun olarak çelik kiriş ve donatılarla güçlendirilmiştir. Konsollarda da yine demir ve çelik donatılara rastlanır. Ayrıca volta döşeme, kemer, konsol destekleri, tuğlalar arası kenetler gibi dönemin yapı teknolojisini yansıtan elemanlar kullanılmaktadır. Altınbilezik Sokağı no.11'deki örnekte (env. no: F21.B10.77) konsolun iç demirleri görülmektedir (lev. 1: res. 4).

Binalar günümüz koşullarında giderek özgün yapı tekniğinden uzaklaşarak betonarmeye dönüştürülmektedir.

1926 öncesi Neoklasik binalarda görülen yığma yapı tekniği 1930-1940'lı yıllarda yapılan binalarda sürdürülür. Ancak büyük olasılıkla sağlamlaştırma amacıyla bunlara daha sonra betonarme kat eklenmiştir.

Pervititch planlarında yığma binaların yanı sıra ahşap veya yarı kargir binaların da yer alması dikkat çekicidir. Belediye, yangın sonrası düzenlenen yapılaşmada bölge binalarının ahşap yerine kargir inşaat tekniğiyle yapılmasını şart koşmuş olmalıdır. Böl-

genin sağlam zemini dikkate alındığında deprem etkisinin daha az, yangınların ise daha çok hasara yol açtığı öngörüsüyle alındığı anlaşılan bu karar yerleşimin kalıcılığını sağlamıştır.

Özgün ahşap binalar giderek azalmakta veya kimliğini kaybetmekte, böylece 19. yüzyıl dokusuna ait özgün binalar birer birer ortadan kalkmaktadır.

Binaların özgünlük durumu

Günümüz koruma uygulamalarının birçoğunda ikinci sınıf tarihi yapı kapsamına girenlerin cephesi korunmakta, ancak binanın tamamı yeniden inşa edilmektedir. Bu arada korunması gereken pek çok özellik de yitirilmektedir. Özelliklerinin çoğunu yitirmiş olduğu gözlenen tarihi yapılar Cihangir Semti Tarihi Binaları Envanter Projesinin kapsamına alınmamıştır.

SONUÇ

19. yüzyılın Neoklasik üsluplu binaları Cihangir'in yanı sıra Beyoğlu, Galata ve Dolapdere gibi yerleşimlerde de ortaya çıkar. Ancak Cihangir'de yangınlardan sonra kadastral değişim belirginlik kazanmaktadır. 1926'dan önceki ve sonraki kent planlarında görüldüğü üzere Sıraselviler Caddesinden Topkane'ye inen sırta ada-parcel ölçüğünde bazı ıslah çalışmalarına gidilerek yeni bir yapılaşma dokusu oluşturulmuştur. Ayrıca 1930 ve 1940'lı yıllarda binalaşma hızlanarak bölgedeki arazi değerlendirilmiştir. Dönemin mimari akımlarından "Moderne" ya da günümüzde Art Deco olarak bilinen üslup Cihangir'de kullanılarak yeni bir semt kimliği hedeflenmiş olmalıdır. Cihangir Tarihi Binalar Envanter Çalışmasında semtte 1930'larda yeniden gözden geçirilen ada-parcel dokusu ile Art Deco binaların örtüşüğü görülmektedir.

ÖNERİLER

Cihangir'deki tarihi yapılar başdöndürücü bir hızla özgün özelliklerini kaybetmektedir. Binaların cephe-leri korunur görünmekle birlikte, iç mekânlar betonarmeye dönüştürülmekte ve mekânsal özellikler tahrip edilmekte; İstanbul'un merkezinde bulunan bu konut alanı rant kaygısının getirdiği koşullara yenilmemektedir.

BELEDİYEYE DAİR ÖNLEMLER

Binaların büyük ölçüde tescilli olması ve bölgenin SİT alanı ilan edilmesi bir dereceye kadar tahribatin şiddetini azaltsa da gerek resmi mercilerin gerekse Cihangir sakinlerinin müdahaleleri yeterince etkili olmamaktadır. Bu durumda şu tür öneriler getirilebilir:

a. Yapı denetimi: Yapı restorasyon ve tamirlerindeki denetimlerin sıklaştırılarak, yapıların aslına uygun yapılmasında hassasiyet gösterilmelidir. Ayrıca cephe-lerde genel görünümü bozan vitrinler, tabelalar,

ışıklı panolar ve benzeri ilaveleri kaldırmak gereklidir.

b. Bölgedeki altyapının iyileştirilmesi: Su, kanalizasyon, doğalgaz, elektrik, telefon şebekesi, kaldırımlar, çöp biriktirme gibi donatının gözden geçirilerek yerleşik nüfusa göre düzenlenmesi gerekmektedir.

c. Bölgede trafik acilen düzenlenmelidir. Gürültü kirliliği, egzoz dumanları ve gelişigüzel açık otoparklar tarihi binaları tehdit etmektedir. Az miktardaki mevcut otoparkın artırılması düşünülebilir. Cihangir içinde ring sefer yapan bir toplu taşıma aracı pek çok kişi için, özellikle yaşlılar ve çocuklar için kolaylık yaratacaktır.

TARİHİ DEĞERLERİN KORUNMASINA DAİR ÖNLEMLER

Cihangir'deki binaların mimari değişimine yol açan en önemli faktörlerden biri binaların günümüz kullanıcılarının beklentilerine uymamasıdır. Mahalleye taşınan pek çok kullanıcı, bölgeyi merkezi konumu ve manzarası nedeniyle tercih ederken binaların özgün durumlarını dikkate almamakta, hatta bunlarda betonarme apartman konutlarının konfor özelliklerini aramaktadır. Geniş mutfak, büyük camlı bir salon, üç veya dört yatak odası, geniş balkon veya teras gibi apartman dairelerine özgü koşulların beklentisi içindeyken müteahhitler de bu beklentiye karşılık amacılı tehlikeli bir rant kaygısı içine girmektedir. Oysa tarihi bir bölgede tarihi binaların özgünlüğünü değerlendirerek kullanmak gerekir. Avrupa kentlerinde de benzer tarihi konut bölgeleri mevcuttur ve bu değerler günlük zevk ve beğeni koşullarına kurban gitmemektedir. Zevk ve beğenilerin günün koşullarına göre hızla değiştiği, ama tarihi değerlerin kalıcı olduğu açıktır. Bu nedenle şu önlemlerden söz edilebilir:

- Konut iç mekân tipleri ve özellikleri konusunda Beyoğlu Belediyesi ile birlikte bir projelendirme gidilmelidir.⁵
- Dar mutfak ve banyo mekânları için mimari çözümler üretilmelidir. Gerek ekipman, gerekse mekân ölçüğünde konutların modern gereksinmelerine cevap verilerek bu mekânların özelliklerini yitirmesinin önlenmesi konusu, bir araştırma ve uygulama etkinliği haline getirilmelidir.
- Semtin tarihi özelliklerine dair araştırma ve yayın etkinliklerine ağırlık verilmelidir. Cihangir'in tarihi kimliğine dair sözlü tarih atölyesi hayata geçirilmelidir. Bu konuda semt halkına yönelik semt içi bilgilendirme çalışmaları yapılmalı, semt kimliğini tanıtıcı ve güçlendirici faaliyetler yoğunlaştırılmalıdır.
- Tarihi konut bölgelerinin insani değerleri geliştiren yönü vurgulanmalı, komşuluk, yardımlaşma, dayanışma gibi ortak değerlerin önemi çeşitli etkinliklerle ön plana çıkarılmalıdır.

NOTLAR

1. Sözü edilen bu gravür ve minyatürler, İtalyan Kültür Merkezi tarafından yayımlanan *Yüzyıllar Boyunca Venedik...* 1995, sayfa 23, res. 5'te Nakkaş Osman ve ekibi tarafından hazırlanan *Hünernâme'nin* birinci cildinden alınan bir minyatürdeki İstanbul tasviri (TSMK, H. 1523, yaprak 158b-159a) ve sayfa 25, res. 7'de Amsterdam'da yapılmış 1701 tarihli bir gravürde İstanbul görünümü "Vue de Constantinople du Coté du Bosphore" (TSMK YB 2083, no. 1); Gyllius 1997, sayfa 107'de, 1477 tarihli Vavassore Haritası (harita no. 10), sayfa 108'de 1662 tarihli Thomas Artus Haritası (harita no. 11); Nasuhü's-Silâhi (Matrakçı) 1976: levha 9a'da görülebilir.
2. Mahallede oturanlara göre bina 1960'lı yıllarda Amerikan Dershanesi- LCC olarak kullanılıyordu.
3. Ailenin önde gelen üyelerinden biri Osmanlı Bankası'nın da kurucularındandır ve sanat hamisi olarak ünlenmiştir. Osman Hamdi'nin Ortadoğu'da yürüttüğü kazıların destekçilerinden olup İskender Lahti'nin bulunmasında da adı geçer.
4. Bu konu Beykent Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Tuncer Çelik tarafından, düzenlenen yapı sağlama çalışmaları kapsamında incelenmiş ve kişisel bilgi olarak kendisinden alınmıştır.
5. Cihangir'de gerçekleştirdiğimiz envanter projesi kapsamındaki binaların içlerine girmek mümkün olmuştur; Burcu Özgüven'in Cihangir'de oturan bir kişi olması, yapıların plan ayrıntılarının kişisel deneyimlerden yola çıkarak tespit edilebilmesini sağlamıştır.

KAYNAKÇA

- COLONAS, Vassilis,
2005 *Greek Architects in the Ottoman Empire, 19th-20th*. Athens: Oikos.
- DETHIER, P. A.,
1993 *Boğaziçi ve İstanbul. 19. yüzyıl sonu*. çeviren Ümit Öztürk. İstanbul: Eren Yayıncılık.
- DUBEN, Alan ve Cem BEHAR
1998 *İstanbul Haneleri. Evlilik, Aile ve Doğurganlık 1880-1940*. 2. baskı. (İletişim Yayınları İstanbul Dizisi). İstanbul: İletişim Yayınları.
- ERSOY, Seden ve Çağatay ANADOL (editörler)
2001 *Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul*. çeviren: Zülal KILIÇ. İstanbul: Axa Oyak.
- EVLİYA ÇELEBİ,
1984 *Seyahatname* cilt 1-2. İstanbul: İkra Yayıncılık.
- GYLLIUS, Petrus,
1997 *İstanbul'un Tarihi Eserleri*. yayına hazırlayan: Muhtetin Salih EREN, Latince'den çeviren: Erendiz ÖZBAYOĞLU. İstanbul: Eren Yayıncılık.
- HOVHANNESYAN, Sarkis Sarraf,
1997 *Payitaht İstanbul'un Tarihçesi*. 2. baskı. çeviren: Elmon HANÇER. (Tarih Vakfı Yurt Yayınları 34). İstanbul: Tarih Vakfı.
- İtalyan Kültür Merkezi
1995 *İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi ve Venedik Correr Müzesi Koleksiyonlarından. Yüzyıllar Boyunca Venedik ve İstanbul Görünümleri- Vedute di Venezia ed Istanbul Attraverso i Secoli. dalle collezioni del Museo Correr-Venezia e Museo del Topkapı-İstanbul*. İstanbul: Güzel Sanatlar Matbaası.
- KÖMÜRCİYAN, Eremya Çelebi
1988 *İstanbul Tarihi. XVII. Asırda İstanbul*: 39, 251-252. 2. baskı. çeviri ve notlar: Hrand D. Andreasyan, editör: Kevork Pamukçyan. İstanbul: Eren Yayıncılık.
- KURAN, Aptullah
1986 *Mimar Sinan*. İstanbul: Hürriyet Vakfı.
- Nasuhü's-silâhi (Matrakçı)
1976 *Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i İrâkeyn-i Sultan Süleyman Han*, derleyen H.G. Yurdaydın, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- TANMAN, M. Baha
1994 "Tekkeler", *İstanbul Ansiklopedisi* cilt 7: 236. İstanbul: Tarih Vakfı.
- ÜSDİKEN, Behzat
1994 "Cihangir", *İstanbul Ansiklopedisi* cilt 2: 430-431. İstanbul: Tarih Vakfı.

EK 1: CİHANGİR (İSTANBUL) SEMTİ TARİHİ BİNALAR ENVANTER LİSTESİ 2005

Env. no.	Yapı türü* / Adı	Mahalle	Ada	Parsel	Yapım yılı**
F21.B10.1	Akarsu Caddesi no. 21	Kılıçalipaşa	52	16	1920-1930'lar
F21.B10.2	Akarsu Caddesi no. 23	Kılıçalipaşa	52	15	1920-1930'lar
F21.B10.3	Akarsu Caddesi no. 27	Kılıçalipaşa	52	14	1920-1930'lar
F21.B10.4	Akarsu Caddesi no. 29	Kılıçalipaşa	52	13	1930-1940'lar
F21.B10.5	Havyar Sokağı no. 9	Kılıçalipaşa	49	16	1920-1940 arası
F21.B10.6	Havyar Sokağı no. 11	Kılıçalipaşa	49	15	
F21.B10.7	Havyar Sokağı no. 15	Cihangir	645	1	
F21.B10.8	Havyar Sokağı no. 16	Kılıçalipaşa	48	46	
F21.B10.9	Havyar Sokağı no. 22	Kılıçalipaşa	48	49	
F21.B10.10	Bakraç Sokağı no. 1	Cihangir	644	36	1920-1940 arası
F21.B10.11	Bakraç Sokağı no. 7	Cihangir	644	32	1920-1930 arası
F21.B10.12	Bakraç Sokağı no. 9	Cihangir	644	30	1920-1940 arası
F21.B10.13	Bakraç Sokağı no. 16	Cihangir	649	6	
F21.B10.14	Bakraç Sokağı no. 23	Cihangir	644	25	1920'ler
F21.B10.15	Kumrulu Yokuşu no. 31-33	Cihangir	649	22	
F21.B10.16	Kumrulu Yokuşu no. 30	Cihangir	650	10	1920 - 1930
F21.B10.17	Kumrulu Yokuşu no. 36	Cihangir	650	14	
F21.B10.18	Kumrulu Yokuşu no. 40	Cihangir	650	16	
F21.B10.19	Rıfki Efendi Çıkmazı no. 10	Cihangir	55	12	tahminen 20. yüzyıl başı
F21.B10.20	Arslanyatağı Sokağı no. 41	Cihangir	654	2	19. yy. sonu, 20. yy. başı
F21.B10.21	Arslanyatağı Sokağı no. 37	Cihangir	654	3	
F21.B10.22	Arslanyatağı Sokağı no. 13	Cihangir	654	12	
F21.B10.23	İlyas Çelebi Sokağı no. 32	Kılıçalipaşa	56	10	tahminen 20. yüzyıl başı
F21.B10.24	İlyas Çelebi Sokağı no. 37	Kılıçalipaşa	44	10	tahminen 20. yüzyıl başı
F21.B10.25	Akarsu Yokuşu no. 22	Kılıçalipaşa	48	34	
F21.B10.26	Akarsu Yokuşu no. 24	Kılıçalipaşa	48	35	19. yüzyıl sonu - 20. yüzyıl başı
F21.B10.27	Akarsu Yokuşu no. 32	Kılıçalipaşa	48	40	20. yüzyıl başları
F21.B10.28	Akarsu Yokuşu no. 38	Kılıçalipaşa	49	1	
F21.B10.29	Akarsu Yokuşu no. 35	Kılıçalipaşa	51	68	20. yüzyıl başı
F21.B10.30	Güneşli Sokak no. 4	Pürtelaş	38	5	20. yüzyıl başları
F21.B10.31	Güneşli Sokak no. 16	Pürtelaş	38	14	20. yüzyıl başları
F21.B10.32	Güneşli Sokak no. 13	Pürtelaş	39	41	
F21.B10.33	Havyar Sokağı no. 4	Kılıçalipaşa	48	4	20. yüzyıl başı
F21.B10.34	Lenger Sokağı no. 5	Pürtelaş	38	20	20. yüzyıl başları
F21.B10.35	Havyar Sokağı no. 58	Cihangir	650	17	19.yüzyıl sonu - 20. yüzyıl başı
F21.B10.36	Havyar Sokağı no. 39	Cihangir	648	8	20.yüzyıl başı
F21.B10.37	Havyar Sokağı no. 44	Cihangir	649	9	
F21.B10.38	Havyar Yokuşu no. 22	Cihangir	644	24	
F21.B10.39	Güneşli Sokak no. 34-36	Cihangir	651	2	20. yüzyıl başları
F21.B10.40	Güneşli Sokak no. 38	Cihangir	651	3	20. yüzyıl başları
F21.B10.41	Güneşli Sokak no. 39	Cihangir	650	25	20. yüzyıl başı
F21.B10.42	Güneşli Sokak no. 45	Cihangir	650	22	
F21.B10.43	Güneşli Sokak no. 53	Cihangir	650	18	20. yüzyıl başı
F21.B10.44	Havyar Sokak no. 19	Cihangir	645	12	20. yüzyıl başı
F21.B10.45	Havyar Sokağı no. 21	Cihangir	645	11	20. yüzyıl başı
F21.B10.46	Havyar Sokağı no. 23	Cihangir	645	10	20. Yüzyıl başı
F21.B10.47	Havyar Sokağı no. 25	Cihangir	645	17	20. yüzyıl başı
F21.B10.48	Havyar Sokağı no. 26	Cihangir	644	17	20. yüzyıl başı
F21.B10.49	Güneşli Sokak no. 31	Pürtelaş	39	21	20. yüzyıl başı
F21.B10.50	Güneşli Sokak no. 26	Pürtelaş	38	15	20. yüzyıl başı
F21.B10.51	Güneşli Sokak no. 24	Pürtelaş	38	14	20. yüzyıl başı
F21.B10.52	Güneşli Sokak no. 33-A	Cihangir	650	1	1930 - 1940'lar
F21.B10.53	Güneşli Sokak no. 28	Pürtelaş	38	16	
F21.B10.54	Kumrulu Yokuşu no. 17	Cihangir	644	41	

Env. no.	Yapı türü* / Adı	Mahalle	Ada	Parsel	Yapım yılı**
F21.B10.55	Kumrulu Yokuşu no. 20	Pürtelaş	39	15	1940 - 1950
F21.B10.56	Kumrulu Yokuşu no. 24	Cihangir	650	7	1930 - 1940'lar
F21.B10.57	Kumrulu Yokuşu no. 25	Cihangir	644	37	
F21.B10.58	Kumrulu Yokuşu no. 26	Cihangir	650	8	
F21.B10.59	Kumrulu Sokak no. 11	Kılıçalipaşa	46	7	
F21.B10.60	Kumrulu Sokak no. 4	Pürtelaş	45	28	1930 - 1940'lar
F21.B10.61	Kumrulu Sokak no. 9	Cihangir	46	6	
F21.B10.62	Kumrulu Sokak no. 26	Cihangir	45	15	öncü modernizm
F21.B10.63	Lenger Sokağı no. 21	Pürtelaş	39	17	20. yüzyıl başı
F21.B10.64	Lenger Sokağı no. 19	Pürtelaş	39	18	1930
F21.B10.65	Lenger Sokağı no. 15	Pürtelaş	39	15	20. yüzyıl başı
F21.B10.66	Lenger Sokağı no. 11	Pürtelaş	38	19	20. yüzyıl başı
F21.B10.67	Lenger Sokağı no. 10	Cihangir	650	27	20. yüzyıl başı-öncü modernizm
F21.B10.68	Güneşli Sokak no. 42	Cihangir	651	4	
F21.B10.69	Güneşli Sokak no. 44	Cihangir	651	5	1930 - 1940
F21.B10.70	Güneşli Sokak no. 46	Cihangir	651	9	1940 - 1950
F21.B10.71	Güneşli Sokak no. 54	Cihangir	651	30	1920 - 1940 arası
F21.B10.72	Güneşli Sokak no. 57	Cihangir	648	1	1920 - 1930 arası
F21.B10.73	Anahtar Sokağı no. 4	Kılıçalipaşa	51	79	
F21.B10.74	Anahtar Sokağı no. 2	Kılıçalipaşa	52	8	20. yüzyıl
F21.B10.75	Anahtar Sokağı no. 3	Kılıçalipaşa	51	79	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.76	Altınbilezik Sokağı no. 4	Kılıçalipaşa	60	11	20. yüzyıl başları
F21.B10.77	Altınbilezik Sokağı no. 7	Kılıçalipaşa	59	2	20. yüzyıl başları
F21.B10.78	Altınbilezik Sokağı no. 11	Kılıçalipaşa	59	3	20. yüzyıl başları
F21.B10.79	Altınbilezik Sokağı no. 14	Kılıçalipaşa	60	5	
F21.B10.88	Havyar Yokuşu no. 6-8	Kılıçalipaşa	48	42	20. yüzyıl başları
F21.B10.89	Havyar Yokuşu no. 10	Kılıçalipaşa	48	43	
F21.B10.90	Havyar Yokuşu no. 12	Kılıçalipaşa	48	44	20. yüzyıl başları
F21.B10.91	Havyar Yokuşu no. 14	Kılıçalipaşa	48	45	20. yüzyıl başları
F21.B10.92	Havyar Yokuşu no. 13	Kılıçalipaşa	49	14	20. yüzyıl başı
F21.B10.93	Kazancıbaşı Cami Sokağı no. 22	Cihangir	655	57	
F21.B10.94	Kutlu Sokak no. 27	Gümüşsuyu	737	10	
F21.B10.95	Kutlu Sokak no. 45	Gümüşsuyu	737	23	
F21.B10.96	Kutlu Sokak no. 53	Gümüşsuyu	737	14	
F21.B10.97	Kutlu Sokak no. 21	Gümüşsuyu	737	25	20. yüzyıl başı
F21.B10.98	Oba Sokağı no. 10	Cihangir	647	38	
F21.B10.99	Oba Sokağı no. 7	Cihangir	648	17	
F21.B10.100	Oba Sokağı no. 13	Cihangir	648	14	
F21.B10.101	Oba Sokağı no. 9	Cihangir	648	16	1908
F21.B10.102	Oba Sokağı no. 15	Cihangir	648	13	20. yüzyıl başları
F21.B10.103	Oba Sokağı no. 1	Cihangir	648	20	20. yüzyıl başları
F21.B10.104	Oba Sokağı no. 5	Cihangir	648	18	20. yüzyıl başları
F21.B10.105	Soğancı Sokağı no. 7	Cihangir	648	21	20. yüzyıl başları
F21.B10.106	Soğancı Sokağı no. 15	Cihangir	647	32	1930 - 1940'lar
F21.B10.107	Pürtelaş Sokağı no. 19	Cihangir	656	8	
F21.B10.108	Susam Sokağı no. 3	Kılıçalipaşa	41	5	
F21.B10.109	Susam Sokağı no. 5	Kılıçalipaşa	41	4	1920 - 1930'lu yıllar
F21.B10.110	Susam Sokağı no. 7	Kılıçalipaşa	41	3	
F21.B10.111	Şimşirci Sokağı no. 1	Kılıçalipaşa	48	34	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.112	Şimşirci Sokağı no. 10	Kılıçalipaşa	47	9	
F21.B10.113	Şimşirci Sokağı no. 11	Kılıçalipaşa	48	62	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.114	Şimşirci Sokağı no. 15	Kılıçalipaşa	48	60	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.115	Şimşirci Sokağı no. 16	Kılıçalipaşa	41	7	1930
F21.B10.116	Akarsu Caddesi no. 31	Kılıçalipaşa	52	12	1920 - 1930'lu yıllar
F21.B10.117	Akarsu Yokuşu no. 33	Kılıçalipaşa	52	11	1940 - 1950'li yıllar
F21.B10.118	Akarsu Caddesi no. 43	Kılıçalipaşa	51	64	
F21.B10.119	Akarsu Caddesi no. 50	Kılıçalipaşa	50	1	
F21.B10.120	Akarsu Yokuşu no. 60	Kılıçalipaşa	50	38	
F21.B10.121	Bakraç Sokağı no. 28	Cihangir	647	45	1920 - 1930'lu yıllar

Env. no.	Yapı türü* / Adı	Mahalle	Ada	Parsel	Yapım yılı**
F21.B10.122	Akyol Caddesi no. 17	Cihangir	36	49	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.123	Cihangir Caddesi no. 42	Cihangir	37	11	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.124	Coşkun Sokağı no. 12	Kılıçalipaşa	52	22	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.125	Coşkun Sokağı no. 17	Kılıçalipaşa	53	46	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.126	Havyar Sokağı no. 29	Cihangir	648	12	1920 - 1930'lu yıllar
F21.B10.127	Tayyareci Ethem Sokağı no. 29	Cihangir	741	1	20. yüzyıl başları
F21.B10.128	Ülker Sokak no. 22	Gümüşsuyu	739	1	1920 - 1930'lu yıllar
F21.B10.129	Tüfekçi Salih Sokağı no. 9	Kılıçalipaşa	59	18	1345 (Miladi 1929)
F21.B10.130	Tüfekçi Salih Sokağı no. 11-13	Kılıçalipaşa	59	17	1930 - 1940'lar
F21.B10.131	Tüfekçi Salih Sokağı no. 15	Kılıçalipaşa	59	16	
F21.B10.132	Tüfekçi Salih Sokağı no. 17	Kılıçalipaşa	59	35	
F21.B10.134	Yeni Yuva Sokağı no. 6	Cihangir	644	2	1930'lar
F21.B10.135	Yeni Yuva Sokağı no. 10	Cihangir	644	4	
F21.B10.136	Yeni Yuva Sokağı no. 12	Cihangir	644	5	1930'lar
F21.B10.137	Yeni Yuva Sokağı no. 24	Cihangir	644	13	
F21.B10.138	Yeni Yuva Sokağı no. 23	Kılıçalipaşa	49	13	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.139	Matara Yokuşu Sokağı no. 7	Kılıçalipaşa	50	27	
F21.B10.140	Matara Yokuşu Sokağı no. 9	Kılıçalipaşa	50	26	
F21.B10.141	Şimşirci Sokağı no. 19	Kılıçalipaşa	48	59	1930'lu yıllar
F21.B10.142	Şimşirci Sokağı no. 21	Kılıçalipaşa	48	58	
F21.B10.143	Sirkeci Mescit Sokağı no. 8	Cihangir	652	8	
F21.B10.144	Ülker Sokak no. 5	Gümüşsuyu	747	8	
F21.B10.145	Batarya Sokağı no. 7	Kılıçalipaşa	60	17	
F21.B10.146	Özoğul Sokağı no. 24	Pürtelaş	35	6	
F21.B10.147	Kasatura Sokağı no. 30	Kılıçalipaşa	59	12	1930'lu yıllar
F21.B10.148	Ufak Sokak no. 4	Gümüşsuyu	732	2	1920 - 1930'lu yıllar
F21.B10.149	Kamacı Ustası Sokağı no. 14	Kılıçalipaşa	58	2	
F21.B10.150	Dünya Sağlık Sokağı no. 31	Gümüşsuyu	738	4	1893
F21.B10.151	Yeniyuva Sokağı no. 14	Cihangir	644	6	
F21.B10.152	Yeniyuva Sokağı no. 19	Kılıçalipaşa	48	52	
F21.B10.153	Yeniyuva Sokağı no. 17	Kılıçalipaşa	48	53	1940'lı yıllar
F21.B10.154	Yeniyuva Sokağı no. 9	Kılıçalipaşa	48	57	
F21.B10.155	Yeniyuva Sokağı no. 7	Kılıçalipaşa	41	7	
F21.B10.156	Susam Sokağı no. 34	Kılıçalipaşa	46	14	1930 - 1940'lı yıllar
F21.B10.157	Susam Sokağı no. 23	Pürtelaş	39	5	
F21.B10.158	Susam Sokağı no. 18	Kılıçalipaşa	47	15	1940 - 1950'li yıllar
F21.B10.159	Susam Sokağı no. 14	Kılıçalipaşa	47	22	
F21.B10.160	Matara Yokuşu no. 25-27	Cihangir	647	5	
F21.B10.161	Matara Yokuşu no. 19	Cihangir	647	8	1926 civarı
F21.B10.162	Matara Yokuşu no. 18	Kılıçalipaşa	49	7	1940'lar
F21.B10.163	Matara Yokuşu no. 15	Kılıçalipaşa	50	23	1920'ler
F21.B10.164	Hasibe Hanım Sokağı no. 3	Kılıçalipaşa	53	37	
F21.B10.165	Cihangir Caddesi no. 66	Cihangir	663	40	
F21.B10.166	Cihangir Caddesi no. 64	Pürtelaş	663	12	
F21.B10.167	Cihangir Caddesi no. 40	Pürtelaş	37	40	
F21.B10.168	Cihangir Caddesi no. 26	Pürtelaş	37	5	
F21.B10.169	Cihangir Caddesi no. 14	Pürtelaş	37	46	
F21.B10.170	Cihangir Caddesi no. 13	Pürtelaş	38	39	
F21.B10.171	Cihangir Caddesi no. 8	Pürtelaş	37	1	
F21.B10.172	Cihangir Caddesi no. 6	Pürtelaş	35	22	
F21.B10.173	Başkurt Sokağı no. 119	Cihangir	657	31	
F21.B10.174	Başkurt Sokağı no. 109	Cihangir	657	31	
F21.B10.175	Başkurt Sokağı no. 102	Cihangir	655	62	
F21.B10.176	Başkurt Sokağı no. 76	Cihangir	655	68	

* Envanteri yapılan yapıların tümü konuttur.

** Bazı binaların yapım yılı tespit edilemediği için yapım yılı bilgileri girilmemiştir.

EK 2: CİHANGİR BİNALARINDA CEPHE BİÇİMLENMESİ

Çıkma	Kanat	Açıklama	Envanter no.
tek köşeli	tek	Tek çıkma ve tek kanattan oluşan cephe	F21.B10.21; F21.B10.72; F21.B10.94; F21.B10.134; F21.B10.136; F21.B10.137
tek köşeli	iki	Ortada tek pencere üniteli çıkma ve iki yan kanat. Cihangir'de 47 binayla en çok karşılaşılan cephe tipidir. Kanatlar tamamen simetrik olabileceği gibi, gerek boyut gerekse dekoratif elemanlar bakımından bazı farklı özellikler de gösterebilir. Farklılıklar arasında fransız balkonu, pencere boyutları, dekoratif kondoılar ve ayrıntılar görülebilir.	F21.B10.3; F21.B10.4; F21.B10.5; F21.B10.8; F21.B10.11; F21.B10.12; F21.B10.13; F21.B10.14; F21.B10.16; F21.B10.17; F21.B10.18; F21.B10.20; F21.B10.25; F21.B10.29; F21.B10.31; F21.B10.34; F21.B10.36; F21.B10.41; F21.B10.47; F21.B10.50; F21.B10.53; F21.B10.60; F21.B10.64; F21.B10.68; F21.B10.69; F21.B10.71; F21.B10.77; F21.B10.82; F21.B10.83; F21.B10.91; F21.B10.92; F21.B10.99; F21.B10.101; F21.B10.102; F21.B10.104; F21.B10.107; F21.B10.116; F21.B10.121; F21.B10.122; F21.B10.123; F21.B10.132; F21.B10.150; F21.B10.156; F21.B10.163; F21.B10.166; F21.B10.173; F21.B10.175
tek köşeli	iki	Ortada iki, üç veya dört pencere üniteli çıkma ve iki yan kanat. 16 binayla beğenilerek kullanılan bir örnek olduğu anlaşılmaktadır. Yapısal bakımdan bir önceki gruba benzemekle beraber ortadaki çıkma birkaç pencere ünitesini bulundurmamak bakımından daha geniş ve baskın bir karakter gösterir.	F21.B10.7; F21.B10.10; F21.B10.49; F21.B10.58; F21.B10.62; F21.B10.95; F21.B10.108; F21.B10.114; F21.B10.129; F21.B10.138; F21.B10.147; F21.B10.149; F21.B10.151; F21.B10.161; F21.B10.126; F21.B10.155
iki ayrı köşeli	üç geri	Ortalarda iki ayrı çıkma ve üç geri kanat. İki farklı çıkma tek çıkma-iki kanat grubu yapıların ikiz versiyonudur.	F21.B10.35; F21.B10.88; F21.B10.145; F21.B10.171
iki ayrı köşeli	tek geri	Yandaki iki kanat dışı çıkık, tek pencereli orta bölüm içte.	F21.B10.100
bir eğrisel	yok	Sadece eğrisel çıkmadan oluşan cephe. Bu cephede kanatlar bulunmamaktadır ve cephe sadece eğrisel bir duvardan yapılmıştır.	F21.B10.56; F21.B10.109
bir eğrisel	tek	Bir eğrisel çıkma ve bir kanatlı cephe. 11 binayla popüler örneklerdendir.	F21.B10.2; F21.B10.9; F21.B10.26; F21.B10.39; F21.B10.40; F21.B10.43; F21.B10.54; F21.B10.75; F21.B10.113; F21.B10.157; F21.B10.167
bir eğrisel	iki	Ortada eğrisel çıkma ve iki yan kanat. Ortada köşeli çıkma ve iki yan kanat tipinin eğrisel versiyonudur. Ön örnek bulunduğundan beğenilerek yapıldığı anlaşılmaktadır.	F21.B10.6; F21.B10.27; F21.B10.45; F21.B10.66; F21.B10.78; F21.B10.120; F21.B10.131; F21.B10.165; F21.B10.168; F21.B10.170
bir eğrisel köşe	iki	Köşede eğrisel çıkma ve iki yan kanat Köşelerin sokakla uyum içinde bütünleştirilmesi bakımından sık kullanılan bir çözümdür. Özellikle sokak kavşaklarında yer alan Art Deco binaların eğrisel köşelerinde kullanılmıştır.	F21.B10.37; F21.B10.38; F21.B10.48; F21.B10.52; F21.B10.55; F21.B10.65; F21.B10.76; F21.B10.115; F21.B10.125; F21.B10.141; F21.B10.142 F21.B10.22; F21.B10.57; F21.B10.128;
yok	yok	Yığılma bina cephede çıkma yok.	F21.B10.152; F21.B10.153; F21.B10.159; F21.B10.160
yok	yok	Öncü modernist, betonarme, pencere bantlı cephe.	F21.B10.32; F21.B10.74; F21.B10.117; F21.B10.158; F21.B10.162; F21.B10.169; F21.B10.172

Res. 1. Arslanyatağı
Sokağı no. 23,
(env. no: F21.B10.22).

Res. 2. Şimşirci Sokağı
no. 11,
(env. no: F21.B10.113)

Res. 3. Akarsu Caddesi no. 31, (env. no: F21.B10.116).

Res. 4. Altınbilezik Sokağı no. 11, (env. no: F21.B10.77).

Res. 5. Akarsu Caddesi no. 33,
(env. no: F21.B10.117).

Res. 6. Havyar Sokağı no. 6-8,
(env. no: F21.B10.88).

Res. 7. Kumrulu Sokak no. 11,
(env. no: F21.B10.59).